

Twee onbekende standaardmolens. De linker opname is al bijzonder oud en dateert van 1887. Ze is gemaakt in de omgeving van Oudenaarde tijdens een 'Tour of Belgium' door de Engelse fotograaf Sam Ainsworth. Er is gelijkenis met de verdwenen molen van Saverys te Astene, maar volgens ons kan het die toch niet zijn. (Collectie Stadsarchief Oudenaarde)
De rechter opname toont een zwaar beschadigde molen, kort na de Tweede Wereldoorlog. Er loopt een tramlijn naast de molenberg. Wie kan deze molens thuisbrengen? (Collectie John Verpaalen)

Uitgavenlijst nr. 116
~ juli t/m september 2017 ~

Onze driemaandelijkse uitgavenlijst is gratis voor belangstellenden.
Bij deze editie hoort een bijlage in de vorm van een nieuwsbrief.
Oplage: 100 exemplaren.

Stichting Levende Molens - centrum voor molinologie

Ingeschreven in het stichtingenregister van de K.v.K. te Breda onder nummer 41104691

Mahlerlaan 12
4702 KK Roosendaal

ABN-AMRO bank:
IBAN ▶ NL16 ABNA 0861888049 BIC ▶ ABNANL2A

Telefoon: (0165) - 56.49.30 - vanuit het buitenland kiest u eerst: (0031)
daarna de overige cijfers, zonder nul.
Website: tijdelijk geen; we zijn nog altijd op zoek naar een nieuwe webbeheerder
E-mail: molencentrum@home.nl

(*) = voorraad beperkt
(**)= voorraad zeer beperkt, telefonisch reserveren aanbevolen

Wenskaarten

Deze wenskaarten (dubbelgevouwen, formaat: ca. 14,5x11,5 cm) met bijpassende envelop en in folie verpakt worden uitgegeven in samenwerking met Marant Cards. Er zijn weer enkele nieuwe motieven beschikbaar:

Dreischor (Zeeland) – Stenen grondzeiler met vlaggetjes aan de wieken en bloeiend fluitenkruid op de voorgrond. Deze kaart is vrijwel identiek aan het bestelnummer 3140 (zie Uitgavenlijst nr. 104 van juli - september 2014); De nieuwe kaart heeft echter geen tekst op de voorkant, zodat de foto beter tot z'n recht komt.
Bestelnummer: 3426. Prijs: € 1,00. Voor 5 stuks: € 3,95.

Rijssen (Overijssel) – Prachtige beeldvullende opname van de achtkante houten olie- en pelmolen Ter Horst. Deze stellingmolen werd in 1975 gerestaureerd na vele jaren van verval.
Bestelnummer: 3427. Prijs: € 1,00. Voor 5 stuks: € 3,95.

Prentkaartenseries (in kleur, tenzij anders vermeld)

Een nieuwe serie van 15 kleurenkaarten door Peter van der Drift
Deze serie komt 'vers van de pers' en omvat 11 Nederlandse en 4 Belgische molens.
In totaal gaat het om 10 windmolens en 5 watermolens.

1. **Overschild (Gr.)** – Achtkante stellingmolen 'Windlust' met zelfzwichting.
2. **Kollum (Fr.)** – Achtkante poldermolen 'Tochmaland' (opgezeild).
3. **Kootwijkerbroek (Gld.)** – De 'Puurveense Molen', gebouwd in 2015 als opvolger van de in 1964 verbrande, gelijknamige molen.
4. **Hellouw (Gld.)** – Kleine weidemolen 't Veertje.
5. **Wapenveld (Gld.)** - Voormalige achtkante poldermolen 'De Wielewaal' (opgezeild).
6. **Staverden (Gld.)** – Bovenslag waterradmolen, oorspronkelijk voor het malen van graan, thans voor het opwekken van groene stroom.
7. **Amsterdam (N.-H.)** - Paaltjasker van het Gaasperplaspark.
8. **Oudorp (N.-H.)** - Achtkante strijk- of boezemmolen 'Ambachtsmolen' van het type binnenkruier (opgezeild).
9. **Schaijk (N.-Br.)** - Stenen beltmolen 'De Onderneming', verbrand in 1971 en in 1991 opgelapt. Er is echter geen sprake van een maalvaardige molen.
10. **Steensel (N.-Br.)** – Onderslag waterradmolen 'Stevertse molen' die in 1989 deels werd afgebroken.
11. **Simpelveld (L.)** – Molen van Houben, een gewezen middenslag waterradmolen.
12. **Wippelgem (O.-Vl.)** – Stenen bergmolen 'Gerardsmolen', opgezeild en in werking. Het betreft een zeldzame kettingkruier.
13. **Hekelgem (Vlaams-Brabant)** - De Oude Molen, een stenen bergmolen na de restauratie.
14. **Aubel (Luik)** – Bovenslag waterradmolen 'Moulin du Val Dieu' bij de gelijknamige abdij.
15. **Hombourg (Luik)** – Bovenslag waterradmolen 'Moulin de Medael'.

- Bestelnummer: 3428. Prijs voor de volledige serie: € 11,00. Losse kaarten: € 1,-- .

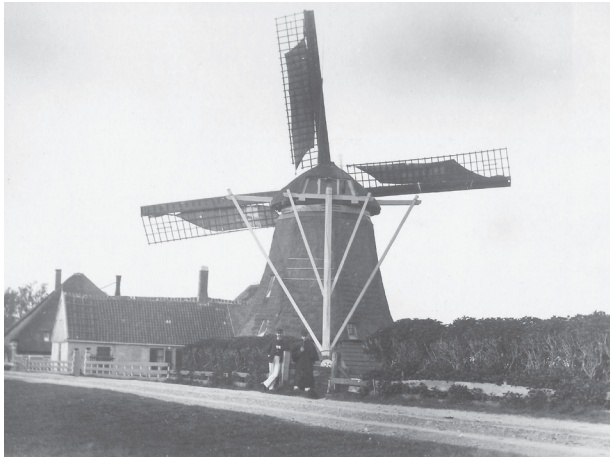
Serie 11 Verdwenen Nederlandse molens
Een bijzondere jubileumreeks ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan van onze stichting. De kaarten zijn gedrukt op stevig karton op het formaat 9x14 cm. Oplage: 100 stuks.

101. 's-Gravenmoer (N.Br.) – De oude standerdmolen van 's-Gravenmoer zien we hier in werking met volle zeilen, een jaar vóór de afbraak in 1908. Fraaie close-up!
102. Oud-Gastel (N.Br.) – De molen van Smoor was een van de twee standerdmolens die het dorp heeft gekend. Op deze prachtfoto zien we de molen opgezeild en in werking met een boerenkar aan de voet. In 1930 verdween de molen uit het dorpsbeeld.
103. Teteringen (N.Br.) – De molen van Theeuwes was eveneens een standerdmolen. Hij werd in 1919 afgebroken.
104. Tilburg (N.Br.) – Ronde stenen stellingmolen 'Het Vertrouwen', ook wel de Molen aan de Broekhovenseweg genoemd. In 1938 werden de kap en de wieken verwijderd. De romp werd in 1986 afgebroken.
105. Noordwelle (Zld.) – Zeldzame opname van de wipkorenmolen in werking met volle zeilen, omstreeks 1915. In 1924 deze unieke molen gesloopt.
106. Rapenburg (Zld.) – Mooi zicht op de molen van Fassaert, een standerdkorenmolen die in 1916 onder de sloophamer kwam.
107. Papendrecht (Z.H.) - Ronde stenen stellingkorenmolen 'De Hoop', in werking met volle zeilen rond de eeuwwisseling. In 1918 ging alle hoop verloren en verdween de molen uit het dorpsbeeld.
108. Haarlem (N.H.) – Zeer oude opname van stenen stellingmolen Het Fortuin, die als de beste molen van het land bekend stond. Deze molen was erg veelzijdig en heeft in de loop van zijn bestaan niet alleen graan gemalen, maar was ook houtzaagmolen, pel- en schorsmolen. In 1905 moest deze stenen reus wijken voor de uitbreiding van het spoorwegemplacement.
109. Koedijk (N.H.) – Nog een oude foto (ca. 1880) van de achtkante korenmolen De Koe, opgezeild en in werking. Deze houten grondzeiler werd in 1930 afgebroken. Topfoto!
110. Mussel (Gron.) – Een van de weinige standerdmolens van de provincie Groningen was deze molen van Folkerts. Hij dateerde van 1766 en werd in 1943 gesloopt. Het fraaie bovenwiel kan men thans nog bewonderen in het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem. Ook dit is een fotografisch juweeltje!

- Bestelnummer: 3429. Prijs voor de volledige serie: € 7,50. Losse kaarten: € 1,-- .

Kaart Oud-Gastel

Kaart Koedijk

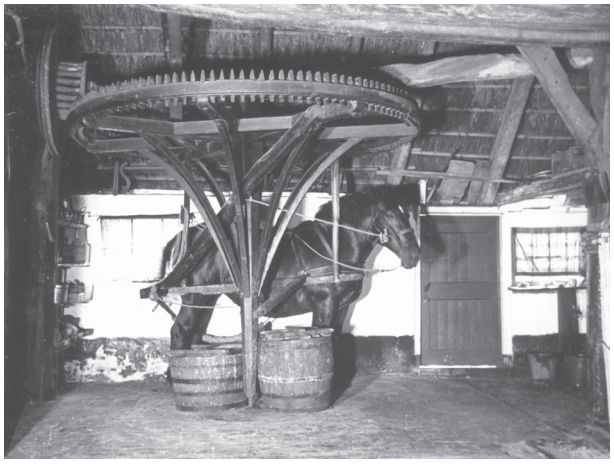
Serie 6 en 7 Nederlandse rosmolens

Deze dubbele reeks bevat rosmolens uit alle windstreken van Nederland. Het formaat van de kaarten is ook nu weer 105x148 mm (gedrukt op stevig karton) en de gelimiteerde oplage bedraagt 100 exemplaren. Alle opnamen zijn in zwart-wit of sepiabruin. Sommige van de afgebeelde molens worden zelfs nog niet vermeld op de Nederlandse Molendatabase! Aan bod komen:

26. **Suameer (Fr.)** – Interieur van de verdwenen karnrosmolen op boerderij De Iest van Jelke Hoekstra, met paard in bedrijf.
27. **Ten Post (Gron.)** – Verdwenen karnrosmolen van boerderij Fraaymaheerd. Ook van deze molen zien we het interieur, maar zonder ingespannen paard.
28. **Ruinerwold (Dr.)** – Karnrosmolen met looppad van boerderij Van Kuik aan de Dr. Larijweg 60. Een opname uit 1959
29. **Staphorst (Ov.)** – Zeer fraaie interieuropname van de karnrosmolen van de familie Brakke met ingespannen paard.
30. **Eede (Zld.)** – Zeldzame opname van de manege op de hoeve van Felix Willems, met drie paarden in bedrijf tijdens het dorsen. Deze hoeve werd in 1944 totaal vernield door oorlogsgeweld.
31. **Arnhem (Gld.)** – Grutterijrosmolen in het Nederlands Openluchtmuseum, afkomstig uit Wormerveer (N.H.). Interieuropname uit 1950 met ingespannen paard.
32. **Herwen en Aerdt (Gld.)** – Zeer groot rosmolengebouw van boerderij Peters, waarin een manege stond opgesteld. Deze molen diende vermoedelijk voor het dorsen en is al lang verdwenen. De opname is niet gedateerd.
33. **Zieuwent (Gld.)** – Interieuropname van de olierosmolen van Klein Goldewijk in 1929, kort voor de overbrenging naar het Nederlands Openluchtmuseum te Arnhem.
34. **Stad aan het Haringvliet (Z.H.)** – Verdwenen karnrosmolen in hoeve, kort voor de afbraak in 1975. De buitenwand is al verwijderd, waardoor we zicht hebben op het mechanisme.
35. **Spanbroek (N.H.)** – Historische opname (1917) van de manege van C. Hoebe bij de Zomerdijk, in werking bij het dorsen met twee paarden.

Bestelnummer: 3430. Prijs voor de volledige serie: € 7,50. Losse kaarten: € 1,-- .

De 25 kaarten van Nederlandse rosmolens die we eerder hebben uitgegeven, zijn nog beperkt voorradig. Wacht dus niet te lang, wanneer u hier belangstelling voor heeft.

Kaart Staphorst

Kaart Arnhem (rosmolen uit Wormerveer)

Serie 8 en 9 Vlaamse rosmolens
In deze dubbele reeks staan de provincies Oost- en West-Vlaanderen centraal, aangevuld met een exemplaar uit Limburg. Helaas is de helft van deze rosmolens intussen verdwenen en een zesde exemplaar is sinds de opname uit ca. 1930 grondig van uitzicht veranderd. De opnamen zijn gedeeltelijk in zwart-wit en in kleur. Formaat: 105 x 148 mm (gedrukt op stevig karton). Gelimiteerde oplage: slechts 100 exemplaren.

36. **Leffinge (W.Vl.)** – Achtzijdige stenen rosmolen van de Kalkaertshoeve. Historische opname uit ca. 1930 van de nog complete molen. Het gebouwtje bestaat nog, maar heeft geen binnenwerk of staartbalk. Op de kap staat tegenwoordig een miniatuur staakmolentje als decoratie.
37. **Oudenburg (W.Vl.)** – Verdwenen vierzijdige stenen rosmolen, compleet met kapje en staartbalk omstreeks 1930. In 1973 werd deze molen afgebroken.
38. **Sint-Pieters-Brugge (W.Vl.)** – Ronde stenen rosmolen van de Kriekendreve, enkele jaren voor de sloop in 1976. De eeuwenoude hoeve en de rosmolen moesten wijken voor de aanleg van een industrieterrein.
39. **Haaltert (O.Vl.)** – Het gebouw van de olierosmolen Van Londersele, kort voor de afbraak in 2003. Dit stampkot was gelegen aan de Stationsstraat.
40. **Ouwegem (O.Vl.)** – Historische opname door wijlen Dr. Paul Bauters van een verdwenen vierzijdige graanrosmolen met afgeschuinde hoeken, kort voor de afbraak. Deze molen hoorde bij een gewezen staakmolen en is op deze foto al zwaar in verval.
41. **Izenberge (W.Vl.)** – Rosmolen van het Foncierhof, een klein vierzijdig houten gebouwtje waarin nog de drijfas van de haverpletter aanwezig is.
42. **Stalhille (W.Vl.)** – Nog bestaande ronde stenen rosmolen van het Paddegat.
43. **Lebbeke (O.Vl.)** – Even zeldzame als fraaie opname van de rosmolen van de verdwenen brouwerij d'Hollander in 2001. Van deze stenen rosmolen bestaan amper afbeeldingen, omdat hij was gelegen op de binnenkoer van de brouwerij, die grotendeels werd gesloopt in 2010. Helaas is toen ook de rosmolen afgebroken.
44. **Zomergem (O.Vl.)** – Close-up van de nog bestaande stenen rosmolen die werkzaam was als hulpgemaal bij de in 1956 verdwenen standaardmolen (Bekemolen).
45. **Remersdaal (Limburg)** – Mooie close-up van een groot rosmolengebouw bij kasteelhoeve 'Het Huys', waarin een manege werkzaam was voor het dorsen. Een uniek exemplaar voor België.

- Bestelnummer: 3431. Prijs voor de volledige serie: € 7,50. Losse kaarten: € 1,-- .

Kaart Leffinge

Kaart Zomergem

Serie 4 Vlaamse tredmolens (hondenmolens)
In 2011 verschenen de eerste twee series van elk 5 ansichtkaarten met als thema 'tred-' of 'hondenmolens'. Van deze primitieve werktuigen waren er omstreeks 1900 nog duizenden exemplaren in bedrijf, meestal als karnmolen. Door de opkomst van de melkfabrieken aan het begin van de 20ste eeuw, werden ze overbodig en dus massaal afgedankt. Anno 2017 zijn er amper 25 stuks bewaard gebleven. Slechts een enkele daarvan is nog in het bezit van zijn binnenwerk. In 2014 gaven we een derde serie uit, waardoor al 15 hondenmolens via een prentkaart aan de vergetelheid werden onttrokken. Vandaag presenteren we met enige trots onze vierde serie, waarin ook twee oudere opnamen zijn opgenomen.
De kaarten hebben het formaat 105x148 mm en zijn gedrukt op stevig karton.

16. **Keerbergen (Vlaams-Brabant)** – Kleurenkaart van De Botermolen, een hondenkarn in het museum van de plaatselijke Heemkundige Kring, oorspronkelijk afkomstig uit Ramsel (Antw.)
17. **Vollezele (Vlaams-Brabant)** – Historische zwart-wit opname (1950) van een onlangs ontdekte hondenmolen, die in 1970 wegens een verbouwing werd overgebracht naar de binnenkoer, waar hij nog altijd staat.
18. **Poperinge (W.Vl.)** – Fraaie historische zwart-wit opname van de hondenmolen van Camille Bailleu, die in 1936 is verdwenen.
19. **Heule (W.Vl.)** – Fraaie opname in kleur van de hondenkarn van 't Hof van Heule voor de ontmanteling in 2014. Dit is een unieke dubbele tredmolen, waarin twee honden naast elkaar liepen. Deze hondenmolen wacht nog altijd op een restauratie.
20. **Genk (Limb.)** – De hondenmolen van het Sterckxhof in Deurne (Antw.) werd na 1964 overgebracht naar het Openluchtmuseum van Bokrijk en heropgebouwd tegen de zijgevel van een woonhuis uit Lokeren. Mooie kleurenkaart.

- Bestelnummer: 3432. Prijs voor de volledige serie: € 3,75. Losse kaarten: € 1,-- .

Losse prentkaarten ***(in kleur, tenzij anders vermeld)***

Wedderbergen (Gron.) – Achtkante houten grondzeiler en poldermolen 'Weddermarke', opgezeild en in werking. Een nieuwe kaart, uitgegeven door de molenaars.

- Bestelnummer: 3433. Prijs: € 0,75.

Zundert (N.Br.) – Mooie nieuwe kaart van de Akkermolen. Deze standerdmolen zien we hier opgezeild en in werking. Eigen uitgave van onze stichting. Oplage: slechts 100 stuks.

- Bestelnummer: 3434. Prijs: € 0,75.

Moortsele (O.Vl.) – Bovenslag watermolen van Hof ter Loo. Een juweel van een watermolen waarvan het rad en sluiswerk helaas vrijwel zijn weggeroest. Eigen uitgave van onze stichting met een gelimiteerde oplage van 100 exemplaren.

- Bestelnummer: 3435. Prijs: € 0,75.

Opbrakel (O.Vl.) – De Verrebeekmolen. Nieuwe kleurenkaart van deze stenen grondzeiler met ajuinvormige kap, opgezeild en in werking. Eigen uitgave van onze stichting met een gelimiteerde oplage van 100 exemplaren.

- Bestelnummer: 3436. Prijs: € 0,75.

Anderlecht (Brussels Hoofdstedelijk Gewest) – Mooie opname van de Luizenmolen opgezeild en in werking. Deze standaardmolen is de opvolger van de eerste Luizenmolen die in 1955 werd afgebroken wegens bouwvalligheid. In de periode 1996-1999 werd door de molenmakers Peel uit Gistel een geheel nieuwe molen opgericht.

- Bestelnummer: 3437. Prijs: € 0,75.

Vollezele (Vlaams-Brabant) – Naar aanleiding van de publicatie van het nieuwe boek over de molens van Galmaarden op 27 mei (zie bestelnummer 3441) werd een aankondiging gemaakt in de vorm van een prentkaart met bedrukte achterzijde. Op de voorzijde staat een fragment van de verdwenen standaardmolen van Vollezele. Van dit collectors item hebben we slechts een klein aantal kunnen bemachtigen.

- Bestelnummer: 3438. Prijs: € 0,60. (**)

Boeken, brochures en tijdschriften

Vlaamse Molens – tijdschrift voor alle molenliefhebbers. Lentenummer 2017. Dit extra dikke themanummer is helemaal gewijd aan het onderwerp 'Molenstenen maken het beste meel ter wereld', met diverse boeiende artikelen over desem ('een traditie met toekomst'), het zelf bakken van brood, de hygiëne op een wind- of watermolen, de getijdenmolen van Rupelmonde, de Dorpermolen te Stevoort en nog veel meer. Het openingsartikel kopt: 'Waarom graan bij voorkeur tussen molenstenen wordt gemalen.' Het nummer telt 44 pagina's met tientallen foto's volledig in kleur. Van harte aanbevolen!

- Bestelnummer: 3439. Prijs: € 6,00.

De Meule nr. 93 – tijdschrift van de Vereniging 'De Westbrabantse Molens' (2017)
Dit nummer begint met een primeur: de ontdekking van een tot nu toe onbekende achtkante windhoutzaagmolen in Leur, die bestond van 1806 tot na 1820. Verder is dit een themanummer over Dekkers' Machinefabriek Roosendaal, leverancier van motoren voor molenaars. Het nummer telt 44 pagina's en ca. 30 afbeeldingen. Omslag in full colour.

- Bestelnummer: 3440. Prijs: € 5,00.

De Molens van Galmaarden door Hubert De Weerdt en Luc Cromphout. (Londerzeel, 2017)
Dit boek is een inventaris van alle wind- en watermolens die de gemeente Galmaarden in Vlaams-Brabant heeft gekend. Ook ontdekten de auteurs een hondentredmolen, weliswaar niet meer op de oorspronkelijke locatie, maar toch nog altijd bestaand. De stenen Flietermolen in Tollembeek is de enig resterende windmolen, waarvan slechts de romp overblijft. Daarnaast kan men nog vier watermolens bewonderen, twee met een rad en twee zonder. Een tiental verdwenen wind- en watermolens is eveneens goed gedocumenteerd.
De meest bekende hiervan is ongetwijfeld de Crijnemmolen te Vollezele, die op de kaft prijkt. Deze molen werd immers in 1953 afgebroken en overgebracht naar het West-Vlaamse Meulebeke, waar hij als Herentmolen aan een tweede leven begon. Behalve de molens als zodanig komen in deze studie ook nog gerelateerde ontwerpen aan bod, zoals het scherpen van molenstenen, de raadselachtige molenstenen van het Baljuwhuis en een artikel over de Pauwelbende, een uniek stukje folklore dat teruggaat tot 1382!
Het boek telt 128 pagina's en meet 20x20 cm. Het wordt geïllustreerd met meer dan 150 afbeeldingen, waaronder enkele zeer zeldzame foto's, soms paginagroot en voor een aanzienlijk deel in kleur. De oplage bedraagt slechts 400 stuks.

- Bestelnummer: 3441. Prijs: € 16,75 (*)

Mühlen in Niedersachsen – Mühlen im Osnabrücker Land door Rüdiger Wormuth.
Een recente uitgave van het Niedersächsisches Landesamt für Denkmalplege, waarmee men de aandacht wil vestigen op het kwetsbare en soms zwaar bedreigde molenbestand in het Osnabrücker Land. Geschiedenis, molentypen en –functies zijn de gebruikelijke ingrediënten voor een dergelijk molenboek. In dit geval gaat het om zowel wind- als watermolens alsook enkele industrieel-archeologische motormaalderijen. Deze werktuigen werden voor uiteenlopende doelen gebruikt: het malen van graan, het slaan van olie, het maken van papier, het zagen van hout et cetera. Een speciale vermelding verdienen de bijna 400 kleurenfoto's en 135 zwart-wit illustraties, die ons lijken uit te nodigen om dit gebied eens met een bezoek te vereren. Het boek is ingebonden in een hard cover en telt maar liefst 416 pagina's op het formaat A4 (21x29,7 cm). Tijdens onze eerste kennismaking, nodig voor het schrijven van deze recensie, zijn we al meteen een uur in het boek 'verdwaald'. Het is z'n prijs dan ook ten volle waard. Onze prijs is de winkelprijs die ook in Duitsland geldt, dus u betaalt niets extra's.

- Bestelnummer: 3442. Prijs: € 49,95.

Filatelie

Keldonk 1
'Stichting Korenmolen De Hoop Keldonk' heeft enkele jaren geleden in samenwerking met TNT Post (thans: Post.NL) een bijzondere postzegel uitgegeven waarop de kleine achtkante bergkorenmolen 'De Hoop' in het Noord-Brabantse Keldonk is afgebeeld. Deze molen werd gebouwd in 1903, maar stond oorspronkelijk in de provincie Groningen. In 1972 werd hij ontmanteld. Deze zegel, met waardeaanduiding 1, wordt verkocht om de restauratie van dit fraaie molentje te helpen financieren. Overigens is de voorraad bij voornoemde stichting helemaal uitverkocht en een herdruk wordt niet overwogen. Ongestempeld, postfris.

- Bestelnummer: 3443. Prijs: € 1,50. (**)

Keldonk 2
Oudere zegel, identiek aan de twee voornoemde maar nu met een waardeaanduiding van 44 eurocent, uitgegeven vóór de introductie van de postzegels met cijferwaarde 1. Ook deze zegels worden verkocht ten bate van de restauratie van 'De Hoop' in Keldonk, met dien verstande dat de voorraad bij de gelijknamige stichting reeds lang is uitverkocht. Ongestempeld en postfris (anders dan op de afbeelding hieronder).

- Bestelnummer: 3444. Prijs: € 1,50. (**)

Keldonk 3
Dezelfde postzegel met identieke afbeelding van korenmolen 'De Hoop' in Keldonk, maar deze keer als zogeheten 'decemberzegel' voor de Kerst- en Nieuwjaarspost. Verkoop ten bate van de restauratie van deze houten beltmolen. Ongestempeld en postfris. Zeldzaam!

- Bestelnummer: 3445. Prijs: € 1,50. (**)

Een gestempeld exemplaar van art. 3444